Հատը 3 եւ կէս գրուշ

ԲԱԺԱՆԵՐԻՆ

Միւրիա տար. 60 գրուշ ոսկի դրամ
Վեցամսեայ 35 »
Արտասահմ. տարի 1 ոսկի
Վեցամսեայ 2.50 »
Գրաց եւ Պատկ. 1 ամսոյ. ոսկի

ԱԶԳԱՑ

ԹԱՓԹ
9 ՅՈՒԼԻՍ 1927

Հասցէ՝ «AZTAG»
Journal Armenien
B. P. 587
Beyrouth—Liban

Ա. Տարի — Կը հրատարակուի Հարեւանցի եւ Շաբաթ օրերը — Թիւ 36

Խմբագրական

ՉԵՆՔ ԴԱԴՐԻՐ ԲՈՂՈՔԵԼԷ

Պոլսոյ մէջ հրատարակուող յետադիմական «Իգտամ» թերթը, ոչ մէկ առիթ կը փախցնէ շանսի ու կրակ թափելու հայերու հասցէին: Դեռ քանի մը ամիսներ առաջ, ան կը մատնանշէր թէ Սիւրիոյ սահմաններուն վրայ գործող չէթէներուն մեծ մասը հայեր են և որոնք յարձակում կը գործեն և կը թալանեն Թիւրք գիւղերու Աւելի վերջը. Պէյրութի մաքսատան հրդեհին առթիւ, «Իգտամ» ոչ մէկ միջոց խնայեց հայերու վերագրելու հրդեհի պատասխանատուութիւնը և զանազան սուտեր և գրպարտութիւններ յերիւրեց մեր հասցէին:

Առհասարակ թիւրք հոգեբանութիւնն է որ կարտայայտէ «Իգտամ». Հոմիտի օրէն և Իթթիհատէն մնացած դէնք մրն է այդ, որ տառապած են այսօրուան երիտասարդ Քէմալականները և կը գործածեն մեր հայածական ժողովուրդին դէմ, երբ հարկ տեսնեն:

Եւ ինչ տարբերութիւն երէկուայ արիւնոտ գէպքանային, հայատիպ քարոզչականութեան և այսօրուայ նրբացած, գունաւորուած Քէմալական Թիւրքիոյ հետևած քաղաքականութեան միջև: Երէկուայ «Երլարգ»ն, «Կարմիր Տան» և «Զապթիէ Նէզարէթի»ն տեղ, այսօր կանգնած է Էնկիւրիի «տէրօր»ը և Քէմալի «Իրատէն», որ աւելի անխնայ է և աւելի արիւնածարաւ:

Հայ Անկախութեան 9րդ տարեդարձին սոթիւ, Նիւ Եօրքի մէջ, 800 հայեր ժողով մը գումարելով բողոքի բանաձեւեր կը քուէարկեն Թիւրք և ամերիկեան լարաբերութեանց վերահաստատման և Մուխթար պէյի պէս տխրահռչակ և արիւնարբու հրէշի մը դեսպան անուանուելուն դէմ: Առաջին անգամ «Նիւ Եօրք Թայմզ» թերթը կուտայ սոյն ժողովի և բողոքի պարագաները, որմէ արտատպելով Թիւրք թերթերը և մասնաւորաբար «Իգտամ» կրակ կը կորին և կ'սկսին հակահայ հրատարակութիւններու:

Ահա թէ ինչ կը գրէ «Իգտամ», «Հայ բուերը» կը գործեն Ամերիկա՝ի մէջ» խորագրով:

«Յիշեալ 800 հայերը աշխարհասկալութեան մերձաւոր և կեդրոնական արեւելքի քաղաքական գանկութիւններու և շահերու օգտին, իրենց տէրեր ազգակիցները տարիներ առաջ ապրեցան Անատոլուի մէջ Թիւրքերու վրայ յարձակում գործելու չէթէներու պեսերն են: Այդ յարձակողները և չէթէները հարիւր հազարաւոր Թիւրքերը, անմեղ Թիւրք կիներն ու կուսակները ամենագաժան կերպով սպաննած և բռնաբնջած ալ առթիւ իրենց անմեղ ազգակիցներու գերեզմաններ բացած էին»:

Իր այս տողերով «Իգտամ» անամօթաբար կը խոստովանի այն սահուր և տարբեր վայրագութիւնը, զոր ի գործ դրուեցաւ հայերու հանդէպ բայց ան կը ճգնի այդ ջարդերու պատասխանատուութիւնը բեռցնել հայ «չէթէ»ներու վրայ:

Կը շարունակէ «Իգտամ».—

«Թիւրքիոյ մէջ բնակող հայ փոքրամասնութիւնները չեն ուզեր, որ այդ հին բուերը նորէն իրենց գոյութիւնն ցոյցին խօսին և կը պոխտրակեն այդ բուերը հայ ժողովուրդին դէմ կատարած ոճիրներու: Մենք կ'սպասենք որ Թիւրքիոյ մէջ բնակող հայ փոքրամասնութեանց լուսաւորեալները և ներկայացուցիչները, յիշեալ նպակայի և բռնախնդրական գործունէութիւններուն անգամ մը ալ հարկ եղած պատասխանը տան:

Ինչ նամարտութիւն, պահանջել որ Թիւրքիոյ գտնուող հայերը և իրենց ներկայացուցիչները հարկ եղած պատասխանը տան այդ «սև բուերուն», և ինչպէս ժամանակին ի նպաստ Լոզանի դաշնագրի վաւերացման ընել տուին դարձեալ Թիւրքիոյ գտնուող հայերը բարոյներ գրեն: Ասկէ դիւրին գործ կրնայ լլալ. վաղը կը կանչեն հայ փոքրամասնութեանց պետերը և քանի մը «լուսաւորեալ»ները, մազապուրաներ ստորագրել կուտան, կը նզովեն այդ «բռնախնդրական գործունէութիւնը» և ի լուր աշխարհի կը յայտնեն իրականութիւնը:

Դեռ աւելին կը գահանջեն Թիւրքերը մեզմէ. կ'ուզեն որ ամբողջ հայութիւնը անասունի պէս համակերպի, հրաժարի իր բոլոր իրաւունքներէն, տնականօրէն ստուն ու անտէր թափառի, օրէնքի ու փոխարանէ Քէմալական կառավարութիւնը և սև գիծ մը քաշէ երէկի արիւնին վրայէն:

Ո՛չ. պարոն Քէմալիստներ. ձեր այդ փափաքը չի կրնար իրականանալ: Դուք կրնաք ստիպել և ճնշել ձեր հովանիին տակ գտնուող հայ փոքրամասնութեանց պետերն ու «լուսաւորեալ»ները և բռնամիտ մազապուրաներ, թուղթեր ստորագրել տալ անոնց, բայց ո՞ր ուժը կայ ոգի՝ի ըլլայ հայութեան սրտէն հանելու այդ կսկիծը: Ձեր սուինն ու կախաղանը ձեր երկրին մէջ կը գործէ միայն, բայց ինչպէ՞ս կարող էք արտաքին աշխարհ հայ հարիւր հազարաւորներու հոգիներէն հանել հայր, մայր, ընտանիք, հարազատներ բառերու նշանակութիւնը:

Ո՛չ. երիտասարդ Թիւրքեր, եթէ նոյն իսկ ձեր բերաններն անգամ համակերպութեան բառեր արտասանեն, ձեր ականջները ու աչիւնները պիտի չի դադրին յարուն սկ ազաղակելէ.—

Դո՛ւք աչիւնի և աւարառութեան տապետներն էք և անարժան՝ քաղաքակիրթ ազգերու բարեկամութեան, դո՛ւք մարդասպաններ էք և թշնամիներ՝ մարդկութեան և արդարութեան և չէք կարող դադրեցնել մեզ բողոքելէ:

ԹՐՔԱԿԱՆ ԴԱՄԿԱՆԻ

(Սեփական թղթակցութիւն)

Պոլսոյ նեռվայ վիճակը.— Հեռապնդում եւ ձերբակալութիւններ.— Սեւայներու նորոգութիւնը.— Շոգենաւերու վարձքերուած.— Ընդունելութեան պատրաստութիւններ.— Երեսփոխանական ընտրութիւններ.— Տեղահանութեան ծրագիրը.— Թիւրքիոյ քայքայումը.—Քեմալի եւ Ըսմէթի Պոլիս այցելութեան պատճառները.—

Տարիներէ ի վեր անտեսապէս ճակատագրական օրեր ապրող և օրէ օր դէպի անկում յետադիմով «ելքուած» ու «ոռոցուած» Պոլիսը տարօրինակ երևոյթներ կ'ստանայ վերջերս և դարձեալ իր փառքի հին օրերը յիշել կուտայ: Ամիսէ մը ի վեր Լենկերիի հաւատարիմները ձիարշաւներ կատարեն դէպի Պոլիս և հապճեպ պատրաստութիւններ կը տեսնեն: Կարծես ընդհանուր զարթօնք մը սկսած է ամբողջ Պոլսոյ մէջ. փողոցները կը նորոգուին, պալատները կը յարդարուին, տպարաններ կը պատրաստուին, թաղերը կը դրօշազարդուին վերջապէս եռուզեռ մը կը տիրէ ամէն կողմ: Արդեօք այս զարթօնքը, կամ աւելի ճիշտ ճիգը, օտար թղթակիցներու տուած զանազան տեղեկութիւնները հակազդելու փորձ մոն է:

Շարժապատկերի աւագութեամբ և այլազան գոյներով կատարուած լեզաշրջումէն վերջ յուսախեան դատապարտուող և ի պատենը ցրծկուող Պոլիսը, այս անակնկալ շարժումէն ան ու սարսափի մատնուեցաւ: Քանի՞ մը ամիս առաջ դեռ Պոլսոյ ժողովուրդը ակամատես եղաւ կառավարութեան կողմէ ձեռք առնուած այն միջոցներուն, որ կը ձգտէր պարկել Պոլիսը և Էնկիւրի փոխադրել զինուորական ու պատերազմական բոլոր գրասենեակները: Իսկ այսօր իրաքանչիւր քաղաքացի կը հանդիպիս նոր զինուորի մը, նոր ոստիկանի մը՝ նոր տարազով, առոգ ու կայտառ:

Եւ եւութապէս Քէմալ ժամանակ հեռապնդում և ձերբակալութիւններ տեղի չեն ունենար, բայց անցած չորքուկան ընթացքին զանազան պատրուակներով բանտարկուած են հազարէ աւելի քիւրտներ և իսլամներ, և դեռ հազարաւորներ ալ դատապարտուած՝ իրենց տուներուն մէջ բանտարկուելու: Ոստիկանական հսկողութիւնը այնքան խստացած է, որ մարդ չի համարձակիր իր չորս կողմը դիտելու: Մուսթաֆա Քէմալ փաշայի պահակախումբը և ոստիկանները, որոնք երէկ Էնկիւրիէն Պոլիս հասան, տեղաւորուած են քաղաքի կարևոր կեդրոններուն մէջ:

Տօլմա պաղչէի և Պէյլէր պէյլիի պալատները և կղզիներու ու Վոսֆորի ափերը, քաղաքապետ Մուհիդտին պէյի հսկողութեան տակ նորոգուիլ սկսան: Շոգենաւերու գիները անսահմանօրէն աղած են. բոլոր պեսական և առևտրական մարդիկ, պաշտօնական հաստատութիւններ ներկայացուցիչներ խմբագիրներ և թղթակիցներ փաշան դիմաւորելու համար սկսած են յոգեպառ վարձել: Եւ այդ ընդունելութեան փառահեղ պատրաստութիւնը մասնակցելու համար հայ պատրիարքարանն ալ մասնաւոր նաւ մը վարձեց: Մասնաւոր գրախաւորութեամբ քար փէն մինչև Տօլմա պաղչէ, Բէրա, Պապ Ալի կամարներ կը շինուին և ծրագիրներ կը պատրաստուին փաշային հասած օրը ըլլալիք լուսավառութեանց և խրախճանութիւններու համար:

Թրքական պատերազմական նաւերը, որոնք նորոգուած և պետեղո մներ կրած են, կ'սպասեն Տօլմա պաղչէի Սէրային առջև:

Ըստ եղած պաշտօնական յայտարարութեանց երկու օրէն Զաֆին Պոլիս պիտի հասնի. այժմ կարելի չէ երաշխաւոր այն փառահեղ ընդունելութիւնը, որուն պիտի արժանանայ Մուսթաֆա Քէմալ փաշան: Ներկայ պատրաստութիւնները մտածել կուտան մեզ միայն, որ սենսասիոնի պիտի ըլլան ցոյցերն ու խրախճանութիւնները: Քէմալական կառավարութիւնն դժգոհ ընդդիմադիր մեծամասնութիւն է, որ այդ ցոյցերու և ուրախութիւններու ընթացքին պիտի ստիպուի ծակեր փնտռել պահուելու համար:

Դեռ ոչ մէկ մարդ չի գիտեր թէ ինչ կը կատարուի և ինչո՞ւ է այս այցելութիւնը: Քէմալական քանակին ամենափայլուն յաղթանակի և փառքի օրերուն իսկ Պոլիս գալու համարձակութիւնէն զրկուած Մուսթաֆա Քէմալը, այսօր, որ ներքին և արտաքին ճակատները վտանգուած են և երեսփոխանական ընտրութիւնները պիտի սկսին, կը հեռանայ իր մայրաքաղաքէն և իրեն հետ կու իրմէ քանի մը օր վերջն ալ իր ամենահաւատարիմը՝ Ըսմէթ փաշան: Թրքական թերթերը կը գրեն թէ Ղազին երեք ամիս Պոլիս պիտի մնայ և Պոլսէն պիտի վարէ ընտրութիւնները: Ոչ մէկ երկրի մէջ տեսնուած է, որ ընտրութիւններու փափուկ շրջանին կառավարութեան առաջնորդները, նախագահը և վարչապետը, հեռանան մայրաքաղաքէն: Այս մասին երէկ օտար թղթակցի մը կարծիքը ուզեցի չշփոթել. ան ինձ յայտնեց թէ, հանրապետութեան նախագահի Պոլիս այցելութիւնը կապուած է քաղաքական կարևոր դէպքերու: Ամիսներ տևող Լենկիւրիի խորհրդարանի գաղտնի ժողովներէն վերջ, յանկարծ այս որոշումը, ներքին խառնակութեանց և անհամաձայնութեանց ապիւնքը կը նկատուի:

Եւ արդէն կառավարութիւնը շատ թոյլ հիմերու վրայ կը գտնուի և օրեր ի խնդիր է տապալումը: Քէմալական կառավարութիւնը, տարիներ տևող կախաղաններն ու չեկան խաղաղութիւնը ապահովեց և ընդդիմադիրները ճնշեց կարծես, մինչ դեռ ձիներ հալելու սկսելուն պէս աւելի մեծ թափով սկսաւ շարժումը Անատոլուի մէջ, Մասուէն—Տէրսիմ—Փալու և մինչև Տրապիզոնի լազերու Զուանա՝ կախաղանի և մարդերի ազատութենէն և հրաշագործութենէն, քէմալիստները այս անգամ նոր ծրագիրներ պատրաստեցին.— Տեղահանել բոլոր կասկածելիները և անոնց տեղ բնակեցնել արտատանմանէն գալիք Թիւրքերը: Ահա այսօր քէմալիստները իրենց բոլոր միջոցներով և ուժերով կաշխատին այդ ծրագրի գործադրութեան:

Այս միայն ապստամբ չրջանները դրութիւնն է: Կայ աւելի սեծ վտանգ մը, որ ստիպեց Քէմալը հեռանալ Էնկիւրիէն. այդ, երեսփոխանական ժողովին մէջ սկսած պայքարն է: Անգլիական յարաբերութեանց խզումէն վերջ ուժեղ հակառակութիւն սկսած է Քէմալի դէմ: Այս յառաջիկայ նոր ընտրութիւններու ընթացքի շատ անակնկալ դէպքերու ի՛սպասում: Անխուսափելի կը նկատուի քայքայումը: Եւ վայրկեան մը կարծել և մտածել որ Քէմալ՝ ու Ըսմէթ Պէյսէն պիտի զեկավարեն այդ բոլորը, ծիծաղելի կրլլայ:

Մարդ կուզէ մարգարէանալ դէպքերու վախճանի մասին և գուշակել Ըսմէթի և Քէմալի երթալիք տեղերը, բայց թող դէպքերը ցոյց տան:

ԹՂԹԱԿԻՑ

28 Յունիս 927 Պոլիս

ԱՆՏԻՈՔԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

(Սեփ. Թղթակցութիւն)

Սակէ առաջ մենք առիթը ունեցած ենք տալու Անտիոքի փոքրիկ հայ գաղութին պատկերը: Այստեղի հայութեան թիւը տարուէ տարի սատարանալու վրայ է, սակայն պատճառը նախ կրթիվայի յարմարութիւնն է, երկրորդ այն, որ հոս եկող ու հաստատուող սրեկ նորեկ, ինչ ապարէզի մարդ ալ ըլլայ, եթէ չ'զոնացուցիչ. կը գտնէ գտնէ քիչ քիչ շատ տանելի պայմաններ:

Հակառակ նիւթական տանելի վիճակին, այսուհդի հայութիւնը, հաւատացած Սիւրիոյ կարգ մը ուրիշ վայրերու, ապէս կեանքը շատ թրմրած երևոյթ մը ունի, միայն այս վերջի 6 7 ամիսներու ընթացքին կարելի է մի քանի վէճերու մասին նշմարել: Ներքնտիր թաղ. խորհուրդը, դժբաղդաբար չ'իրականացուցիր վրայ դրուած յոյսերը, որովհետև հազիւ մի քանի ամիս անցած արդէն ընտրեալներէն չորսը հեռացան քաղաքէն, իսկ մնացեալ եօթնը ալ ամիսէ ամիս քանանալի ամսականները հաւաքելով միայն զբաղեցան, որով օրուայ ունհրաժեշտութիւն եղող կարգ մը խնդիրներ, օրինակ պատերազմէ առաջուայ եկեղեցական լքուած կալուածներով հետաքրքրուելու խնդիրը, սակայն վարժարաններ յաճախող փոքրիկներու մանկապարտէզ մը բանալու հարցը, և վերջապէս ամագին դժուարութիւններով և առատելագոյն վճարումով օտար գերեզմանատներու մէջ մեռելի մը տեղ ապահովելու փորձանքէն ազատելու համար գերեզմանատան տեղ մը գնելու հարցը, մնացին երեսի վրայ: Այս ցաւերէն մէկը որոշ չափով մեղմեց երիտասարդ և պատանի տարրը: Արդէն գոյութիւն ունեցող փութաջիր պզտիկ խումբը և մի քանի երիտասարդներ միանալով կազմեցին Ուսումնասիրաց անուն միութիւն մը, որու նպատակն էր հիմը դնել մանկապարտէզին: Բաւական դժուարութիւններ կապուած էին այդ պատակին հետ, ինչպէս չէնքի, պիտանի լայն ինդիրներու: Եկամուտի ուրիշ որևէ աղբիւր չունենալով վարժուհիի մը ամսականը և մնացեալ ծախքերը պիտի ապահովուէին մեռելեան անդամներու վճարումով և հոյլէս—ներկայացում սարքելով. իսկ եկեղեցիի հոսաբ վարձուած փոքրիկ չէնքի կէսն ալ պիտի յատկացուէր դպրոցին: Այդպէս ալ եղաւ. գովելի մէջտեղ մը այս իր սկզբնաւորութեան բոլոր դիւրութիւններով հանդերձ, ու կոչուած յառաջդիմելու դէպի փայլուն ապագայ մը. բայց ինչպէս սովոր ենք ամէն տեղ, յաճախ որևէ ազգ. գործի մէջ տեսնել յեռին նպատակ, հոս ալ երկպառակութիւն սերմանող ձեռքը եկաւ իր դերը խաղալու: Այսպէս երբ մանկապարտէզի բացման հանդէսը զուգադիպեցաւ մայիս 28 ի ազգ. տօնին և մոռացիր որոշեց հանդէսներն ալ միացնել, մինչև այդ դէպի ազգ. գործերը իրենց աչքերու տալէն գողնուի նաւոյ մարդիկ սկսան ծիծաղելի բլլալ: Ասոնք պատանի կիներու լատուն վերլուծուքներ բերելու. բանն այնպէս դուրս եկաւ որ զայդ հանդէսներ՝ ալ տեղի ունեցան թաղայանութեան Պատենապետ Տօքթ. Յարութիւն Տէր Պողոսեանի նախագահութեամբ և մուտքն ալ վճարելի ըլլալով տուաւ յուսացուած որոյ արդիւնքը: Այս վերլուծուքները Ուսումնասիրաց մի քանի անդամներուն մէջ կասկած և փոխադարձ անվստահութիւն առաջ բերելէ զատ ուրիշ արդիւնք չը տուին:

Այսպէս թէ այնպէս դպրոցի ապագան յաջող տարուայ համար փայլուն կերևի, որովհետև ձէպէ (Շար. կարգալ Բ. էջ 3րդ սիւնակ)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՌԱՋԻՆ ԱՌԵՂԾՈՒԱԾԸ
(ԻՄ ԳՐՔԸԷՆ)

Գրեց՝ Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

(Շարունակութիւն նախորդ թիւեն եւ վերջ)

Աքուին բոլորովին մօտ կապուած հօրս սիրուն չոլ ձին երբեմն երբեմն ոտքով սալայատակն էր գոփում իր վրայ ուշադրութիւն հրաւէրելով։

Հայրս չէր նայում. նստած էր անշարժ ու լուռ սեւ քէլ իր կողքին սղմուած։

Մենք նման էինք բերդում պաշարուածների. թւում էր, թէ անծանօթ ու անագօրոյն թշնամիներ սպառնում են մեզ դրսից և ուր որ է դուռը խորտակելով, ներս կը խուժեն, աւօրինակ արարածներ։

Ամանքիս ականջը ձայնի էր, ըսպասում էինք երկիւղով։

Ո՞վ էր նա, որ այսպէս խռովել էր մեզ. չը գիտէինք. բայց մէկը՝ մի գերբնական էակ պէտք է գ՚ար մեզ այս վիճակից հանելու։

Ցանկարծ հայրս տեղից ելաւ, ցած իջաւ սաքուից, անցաւ գոմի խորքը. բացեց դէպի տուները տանող պատի փոքրիկ անցքը, Եղսոին կանչեց, ինչ որ չլսեցաց նրան, ու կրկին յետ եկաւ իր տեղը գրաւեց ու մնաց նոյն դիրքով։

Պատի բաց անցքից սիժմ լուում էին պառաւ Եղսոի հրամանները, կանչը, քաջալերանքը աղօթքն ու չարամտած խօսքերը։

Լսւում էին և մօտս աղեկտուր անքոցն ու մրմունջները։

Հօրս նայեցի, նա աւելի մռայլուեց և այժմ ամբողջապէս լուութիւն դարձած՝ նայում էր դէպի պատի անցքը, հաւրիչը անշարժ քաշ էր ընկել ձեռքից։

Պառաւ Եղսոն սպանո՞ւմ է մօրը... լսցս եկաւ. շրթունքներս դողդողացին.

— Հայրի՛կ.

Ձայնս աղէկտուր էր. դարձեալ հայրիկս անուշ դիր թողեց՝ մեր անից հաս՚ող ձայները չառաջացան. հարևան կանայք էին եկած։

— Հայրի՛կ, գոյեցի ես յուսահատ։

— Սպասիր բա՛լաս։

Հայրս որոնեղած էր. նա նորէն վազեց դէպի պատի անցքը. ականջ դրեց ու լեռ եկաւ. և այսպէս մի քանի անգամ։

Տէր Աստուած, ի՞նչ է կատարուում մեր տանը. ի՞նչ են անուս խեղճ մօրս, ինչո՞ւ հայրս չի գնում սգնութեան։

Իմ փոքրիկ, իմ մանուկ հոգին բռնուած թռչնի պէս թրպռում էր այս ճնշող հարցերի մէջ։

Եւ յանկարծ պատի անցքից գայթաբեւելով ներս թափանցեց սաքուն մի փոքրիկ երեխայի ճիչ սուր ու բեկբեկ։

«Ը-կա՛յ... ը-կա՛յ... ը-կա՛յ...»։

Հօրս դէմքը վայրկեանապէս պայծառացաւ. նա թռաւ տեղից, շտապով դուրս գնաց, մեզ պատուիրելով սպասել. . . . . .

Երբ մենք յետ եկանք տուն, թունիրը վառած էր. մայրս պառկած էր անկողնում և նրա կողքին ճերմակ լաթերի մէջ պարուրած՝ ծռում էր մի փոքրիկ արարած. պառաւ Եղսոն ասաց, թէ դա մեր նոր եղբայրն է...

Այնուհետև ես իմ կեանքում չատ չար ու բարի անակնկալներ, նոյն իսկ զարմանալի երևոյթներ եմ տեսել՝ բնութեան գործ, լայց չեմ յիշում և ոչ մէկը, որի պատճառած զարմանքը, չարումը սրան հաւասարէր.

Նոր եղբա՞յր. ո՞րտեղից եկաւ, ո՞վ է նա, ո՞վ բերեց. ինչո՞ւ եկաւ, ո՞վ խնդրեց, որ գայ. պառաւ Եղսոն «նոր եղբայր» ասելով կարծեց թէ ամէն բան բացատրւած է մեզ համար. եսկ մենք չարում կանգ առանք այդ ճչացող ու թրթռուն մսի կ«որի առաջ ու նայում էինք։

— Քո եղբայրն է բա՛լս, ասաց մայրս իր անհուն սիրագեղ ժպիտով։

Իմ եղբա՞յրը... հիմա էլ մայրս է ասում. իմ եղբա՞յրը, իսկ ես այնպէս կ՚ուզէի վրան քայլել ոտքերով ճզմել, ոչնչացնել այդ եղբայրը. ես ո՞ւր, նա ո՞ւր... Թշնամին, որ մեզ սպանում էր, ահա՛ նա, այս փոքրիկ չ՚ին մոակոյտը։

— Կը խնդրեմ, ասացի մռայլ ու չար չ՚նչով, ի պատասխան մօրս, և ոտքս բարձրացրի սպառնալի. մեծ քոյրս բռնեց ինձ ու դէն շպրտեց, իսկ փ՚ոքր քոյրս ք՚քշորէն կռացաւ նորածինի վրայ։

— Վա՛յ հողն իմ գլխին, էս ի՞նչ ասաց էս աղան, բուցագանչեց Եղսոն մայրս նոր էն մոտաց։

Ես տեսնում էի, որ մայրս հիւանդ է, պառկած, բայց նրա հիւանդութեան ու այս երեխայի յայտնելու մէջ ես ո՛չ մի աւնչութիւն ու կապ չէի գտնում։

Ես գիտէի, որ փոքրիկ երեխաները երկնքից են ընկնում չղջերի թեւով, կամ հարսներն ստուից են բերում ջրի սափորով։

Ա՛ս երեխան ո՞վ բերեց և ինչո՞ւ օրը մռայլ էր և արեւի չղջ չը կար հերդիկից, իսկ մայրս ջրի չէր գնացել, առուները սաստիկ ցրտից սառուց են կտրել, բոլոր սափորները գլուխ գլխի չարքով կանգնած էին դրան յետևը։

Ո՞ւրտեղից այս Երեխան, որի երեսից մայրս էր հիւանդ։

Այնքան զայրոյթ ունէի։

Քոյրս ծունկի եկած, քնքշութեամբ կռացած էր փոքրիկի խանձարուրի վրայ. սա ինձ աւելի էր կատաղեցնում. մի պինդ աքացի տի քրոջս մէջքին ու յետ փախայ, պառաւ Եղսոն վրայ պրծաւ ինձ ու ականջս քաշեց.

— Անիրաւ տղայ ինչ չարն է, քուրիդ։

Մայրս նորէն աչքերը բացեց ու ժպտաց. յետ յետ քաշուեցի, մէկքս պատին տի, ուշնայում էի մօրս, իմ ա՛ուշ մօրս, որ այնպէս չարչարւէր էր, այնպէս հիւանդ էր ու գունատ։

Մենակ էի. ոչ ոք չէր նայում ինձ. ոչ ոք չէր հասկանում հաշիւ ունէի կեանքի հետ ու պարզող չը կար դժբախտ էի, ու լացս եկաւ։

Ու յանկարծ հեծկլտացի. քոյրս միշտ սիրող ու քնքոյշ թռա մօտեցաւ։

— Ի՞նչ ես ալիս, յ՚մարիկ, մայրիկը հիւանդ չէ, երեխայ է բերել։

Մայրս նորէն աչքերը բացեց ու ես վրայ վազեցի ու երեսին ընկայ հեկեկալով։

Ու յանկարծ արցունքի միջից դարձայ մօրս.

— Մա՛յրիկ, էն երեխան գու բերիր, քուրիկն ասաց։

— Չէ՛ բալա, Աստուած աւեց, երկնքից ընկաւ, հերդիկից.

— Ես Նրա կ՚սպանեմ.

— Չէ՛ն մատաղ, Աստուած կը բարկանայ. մեղք է։

Քոյրս մօտեցաւ ինձ, յետ քաշեց։

— Թող մայրիկը հանգստանայ, ի՞նչ ես կատղել։

Ոչ ոք չէր հասկանում ինձ, չրթունքներս ուռցրած ու քինոտ, գընացի թոնրան չրթին նստեցի։

Մանուկներ համար մայրերը բընութիւնից բարձր էակներ, հրեշտակներ են։

Մանկաբերութեան գաղտնիքի առջև հոգիների բնազդն խոպառ խաւար է։

Սիակ խաւարը՝ որ յոյսից բարի է և յոյսից գեղեցիկ։ Ցեռոյ հրեշտակները վեր են ելնում, կորչում են երկնքում. երեխաներն այլն ևս չողերից չեն ծնւում, ցորտ բանականութիւնը սպանում է չ՚դպարդ լի գենդան։ Կամաց-կամաց դարձնում է յօլանջում ու անվախճան տանջանքը, գրաւում և չարի գիտութեանց ծառից» կախած անարար ու սրանչելի պտուղ։

Զը գիտեմ իմ մանկական ընա՞գդն էր ճիշտ, որ բարոյական էր ծնունդի դէմ, ի՞նչ մօրս մոտ, որ ոսկեթել շղաբչի պէս փաւում էր իր կրած ցաւերի և չողչողուն առուպկի վրայ։

Բնութեան փոյթը չէ, որ մայրը երկունք ունի և նորածինը լալով է աշխարհ գալիս։

Ծնում ենք ու մոռնում լեգենդների պէս։

(Շար. Ա. էջի 3ՐԴ սիւնակէն)

Մուսայի հայ միտիւրը, Պ. Մովսէս Տէր Գրիգորեան խոստացած է իր շրջանի դպրոցներուն համար կառավարութենէն ապահոված Նպաստի կարգին պզտիկ գումար մ՚ալ ապահովել Անտիոքի մանկապարէզին համար։ Կը մնայ կարող ուսուցիչ մը կամ ուսուցչուհի մը ճարել. առանձին յանսաթ չէնք մը վարձել և սոյն հաստատութիւնը որոշ մակարդակի վրայ դնել այդ ալ կոխուած է թաղականութեան մէջ գտնուող սրտցաւ ազգայիներու և Ուսումնասիրացի կենս ընակ տարրին համախոհուրդ գործակցութենէն և եռանդէն. Հոս միջանկեալ բան՝ որ վերջի օրերս իմ առած ստոյգ տեղեկութեանց համաձայն թաղականութիւնը իր կազմին մէջ առած է մի քանի հոգիներ, իբր թէ ընտրութեան ժամանակ համեմատականի մեսացածներ են, և դիմած է Կաթողիկոսն վաւերացումի համար, վասնզի այլ իր կարգին վաւերացուցած է. մինչդեռ ներկայացուած նարեկները ոչ թէ համեմատական այլ նուազագոյն քուէ բաց՚ողներն են, այս ակնարկութիւնը կոչենք անոր համար որ այս պարագան զանազան նկատումներով դժգոհներ մէջտեղ բերած է։

Գալով Ուսումնասիրացին, իր գոյութիւնը հաստատ հիմերու վրայ դնելու և իր նպատակին ու սկրսուած գործին աւելի դրականօրէն փարելու համար անհրաժեշտ է որ նախ զատէ պատանիներու ֆութպոլի խումբը իր կազմէն ու իր հակակրչռին տակ պահելով զարկ տայ անոնց մտաւոր և ֆիզիքական զարգացման, որովհետև 15–20 տարեկան տղաք պատասխանատու գործերու մէջ մտնելէ առաջ պէտք ունին գաստիսսութիւններու, մարդանքի ուսման, վերջապէս միշտ սորվելու. երկրորդ իր մէջ հաւաքէ աւելի երիտասարդ ու կենսունակ մարդիկ որոնք երբեք չեն պակսիր, և որ կրնան թէ նիւթական թէ բարոյական լայն օժանդակութիւններ ընել։

Վերջի մէկ ամսուայ ընթացքին կազմուած է նաև հայ պատանիներու միութիւն մը. ասոնք կը բաղկանան օտար վարժարաններ յաճախող և բաղդի բերումով ուսումնական ասպարէզը թողուցած պատանիներէ, հակառակ իրենց թուի սահմանափակ ըլլալուն վարձած են արդէն սրահ մը և ունին բաւական ճոխ գրադարան։ Նպատակին է դասախօսութիւններ պատրաստել, հետևիլ հայ գրականութեան, վառ պահել ազգ. զգացումները որոնք կրնան ապականել այն օտար միջավայրէն, ուր կը գտնուին իրենք։ Այս բոլորը կ՚ընեն իրենց չատ սահմանափակ միջոցներով։ Կան անհատներ որոնք աղնուաբար կը նուիրեն գրքեր և թերթեր ու նիւթապէս օժանդակելով կը քաջալերեն սոյն ձեռնարկը։ Բոլորը ա՚դամ են նաև վերև յիշուած ֆութպոլի խումբին ու հոն ալ կ՚ընեն իրենց վճարումները։

*** Երկու օր առաջ հոս հասաւ Անտիոքի հայ երեսփոխան Պ. Նարեկ Աբրահամեան, որ ժամանակ մ՚իվեր Լիբանան կը գտնուէր՝ իր տկարութեան պատճառաւ և նոյն օրը մեկնեցաւ Սուէտիա՝ իր ծննդավայրը։

*** Ալէքսանտրէթի սանճագին կառավարական կազմը որ հոս կը փոխադրուի ամէն տարի, երկու ամիս օդափոխութեան համար, մի քանի օրէ իվեր սկսած է գալերու փոխադրութեան։

Անտիոք 1 | 7 | 927 ՎԱՀԱՆԻԿ

ԱԶԴ

Այսու կուգանք յայտնել յարգոյ հասարակութեան, թէ 3 յուլիս 927 ին Քրիսթալի սրահին մէջ տեղի ունենալիք վրանաքաղաքի Ազգ. վարժարաններու յեռաձգուած հանդէսը, տեղի պիտի ունենայ 10 յուլիս 927ին, կիրակի օր առաւօտեան ժամը 9 ին Լիկի նոր չէնքի սրահին մէջ, Ռըմէյլ փողոց։

Նախապէս հրապարակ եւած տոմսերը կը նկատուին վարժարաններու ի նպաստ կատարելիք հանգանակութեան ստացագիր։

Հանդէսին կը հրաւիրուին հանգանակութեան մասնակցող բոլոր ազգայիններ։

ՆՈՐ ԹԵՐԹ

Հալէպի մէջ սկսած է հրատարակուիլ «ՆՓՐԱՏ» անունով երկշաբաթաթերթ մը։

Յաջողութիւն կը մաղթենք։

ԹԻՒՐՔԻԱ

ՆՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԹԻՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Էնկիւրիի Ազգ. Մեծ Ժողովը իր շրջանը վերջացուցած ըլլալով, լուծուած հռչակուեցաւ Նոր ընտրութիւնները պիտի սկսին մօտ ատենէն և պիտի վերջանան մինչեւ Սեպտ 20։ Նոր խորհրդարանին բացումը պիտի կատարուի Նոյեմբեր 1ին։ Լուծուած ազգ. մեծ ժողովը ընտրուած էր չորս տարի առաջ, Մարք կուսակցութեան թեկնածուներուն ջախջախիչ յաղթանակով։ Ընդդիմադիրները անցած տարի Իզմիրի և Էնկիւրիի ծանօթ դատավարութեան հետեւանքով անգործութեան դատապարտուեցանէր։ Այս անգամ Մարքի թեկնածուներէն դուրս ուրիշ երեսփոխան ընտրել կարելի չպիտի ըլլայ։ Թեկնածուներուն մէջ է նաև Մուսթաֆա Քէմալ փաշա, որովհետև Թրքական հիմնական օրէնքին համաձայն հանրապետութեան նախագահը կընտրուի երեսփոխաններու մէջէն, ամէն չորս տարին։ Կասկածէ դուրս է որ Մուսթաֆա Քէմալ նախագահ պիտի ընտրուի։

Մարք կուսակցութեան կանոնագրին մէջ կարեւոր բարեփոխում կատարուեցաւ։ Մինչև հիմա դիւանն էր որ երեսփոխանական թեկնածուները կորոշէր և ընտրական գործողութիւնները կը վարէր։ Նոր սրոշումով կուսակցութեան ընդհ. նախագահին տրուած է այդ իրաւունքը։ Ընդհ. նախագահը կոչուէ և կը ծանուցանէ թեկնածուներ, և իր փոխանորդին ու ընդհ. քարտուղարին հետ կը վարէ ընտրական գործողութիւնները։

Հոս տարուան մէջ ազգ. մեծ ժողովը 833 օրէնք քուէարկած է։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԼՕՔՍՈՒՆՈ?

Պոլսոյ թերթերը կը գրեն թէ Պալքանեան Լոքառնո մը կազմուելու համար Սելանիկի մէջ խորհրդաժողով մը պիտի գումարուի։

ՄՈՒՍԹԱՖԱ ՔԷՄԱԼ ՔԱՐԼՍՊԱՏԻ ՄԷՋ?

Քարլսպատէն 6 մայիս 29 թուականով հեռագրած են «Շիքակօ Թրիպիւն»ին.—

Թիւրքիոյ հանրապետութեան նախագահ Մ. Քէմալ փաշա հոս հասաւ Ջերմօ կիներուն մէջ դարմանուելի շրջան մը անցնելու համար։ Զեխոսլաւաքիոյ գաղտնի ոստիկանութիւնն ու մասնաւոր պահակներ կը պաշտպանեն զինքը հաւանական մոլեռանդներու դէմ։

Մամ.— Ինչ տարօրինակ լուր, Պոլսակն թերթերը և հեռագիրները մինչդեռ ն՝. Քէմ լր Պոլիս ըլլալը կ՚մ՚ցնեն։

ԿԻՆ ԽՍԲՈՂՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Լզ՚իրի ոստիկանութիւնը նե կայիս զբաղած է երեւան հանելու խըմբակ մը, որ եբիտասարդ աղջիկներ և այրի կիներ խաբելով պարերու և գարեջրատուներու մէջ կը տեղաւորէր կուսսոցն։ Իրողութիւնը ծայր տուած է հետեւեալ կերպով.— Ասկեաները Իզմիրի զբօսարաններէն մէկը կ՚կրեն մարդ մը և կուսսոներ։ Մէկէն հանրի կառաջարկէ որ միասին պարեն, կինը մարդը տեսնելուն պէս կայլայլի և մօտենալով չառաջուն ապտակ՝ ը կիներեն։ Երեսին, միւսնոյն ատեն յայտարարելով որ այդ մարդը պատճառ եղած է իր անցեալ վիճակին։

Ցիշեալ մարդը առանց վկայագրի դեղագործ մըն է եղեր որ ուրիշ ընկերներու հետ ասկէ առաջ Պէշիկթաշի մէջ խաբած է երեք երիտասարդ աղջիկներ և չորս այրի կիներ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱԶԴԱԿ»Ի ԹԻՒ 10

ՀԱՅԵՐԸ ԱՆՏԻՈՔԻՇՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ

ՃԷՊԷԼ ՄՈՒՍԱ (ԱԼԻԷՏԻԱ)

Գրեց Ա. ԼԷՅԼԱՆԻ

Ջօն՝ իմ բանկային ընկերոջս, Անտիոքի հայ երեսփոխան Նարեկ Աբրահամեանին։

ՍՕՂՈՒՆ-ՕԼՈՒԳ. (չար.)

Կրթական հաստատութիւններ.— Եղուն-Օլուգը իր դիրքն ու միւս գիւղերուն համեմատութեամբ ունեցած մեծութեանը չնորհիւ սկսած է ամբողջ Ճէպէլ-Մուսայի շրջանին կրթական կեդրոնը դառնալ։

Կառավարութիւնը հոն հաստատած է պետական վարժարան մը, առ այժմ 2 ուսուցիչով, ուր կը յաճախեն 29 աշակերտներ։

Լուսաւորչական Եբիտասարդութիւնը 1908ին կազմած էր «Դրոշ Լոցասիրաց» միութիւն մը, միայն ազգասէր լուսաւորչական վարժարանի պիւտճէին բաւելու չափ գումար մը գոյացնելու նպատակով։

Այս միութիւնը որ պատերազմի ընթացքին կազմալուծուած էր, բոլորովին վերակազմուած է պատերազմէն յետոյ և դարձեալ գործունէութեան սկսած։ Ամերիկայի մէջ ունի մասնաճիւղ մը, կազմուած այնտեղ գտնուող Եղուն Օլուգցի երիտասարդներուն կողմէ։

Միութեան կեդրոնական վարչութիւնը ձեռնարկած է վարժարանի շէնքի մը շինութեան, որուն համար 250—300 օսմ. հնչուն ոսկիի ծախք նախատեսուած է։

Լուսաւորչական կարգ մը տիկիններ և օրիորդներ ալ կազմած են «Թագուհի» անուն միութիւն մը, գիւղին իգական սեռի դաստիարակութեան զայկ տալու առաջադրութեամբ։ Այս միութիւնը գնած է տուն մը, ուր մտադիր են կառուցանել ազջկանց վարժարանին շէնքը։

Եղուն Օլուգը ներկայիս ունի չորս վարժարան, 137 երկսեռ աշակերտներով և վեց ուսուցիչ ուսուցչուհիով։ այսպէս.—

	ուսուցիչ	ուս.չուհի	աշակ.
Պետ.վարժ.	2	—	29
Լուսչ. »	1	1	57 երկ.
Բող. »	—	1	27 »
Կաթ. »	1	—	24
գումար	4	2	137

Այս տարի պիտի լրանայ չինութիւնը Հ. Բ. Դ. Եղուն-օլուգի ժողովրդական տան շէնքին, որ իր առանձին ընթերցասրահովն ու գրադարանով։ կոչուած է կարեւոր դեր կատարել երիտասարդութեան դաստիարակման գործին մէջ։

ԽՐՏԸՐ ՊԻՒՑ (սո էտտահայ բարբառով Իտէյր).— Խրտրը Պէյ գիւղը կառուցուած է Եղուն-օլուգի հարաւային կողմը, խոր ձորի մը մէջ, ուրկէ կը բղխի յստակ ու ականակիտ գ տակ մը։ Տուները ցրուած են Ճարնջենիի և Նորաշխարի, Ձիթենիի և ուրիշ զանազան պողատու ծառերու գեղեցիկ ու մշտադալար պարտէզներու մէջ։

Պողտոտաները այնքան չատ են, որ տարուան չորս եղանակներն ալ իրենց յատուկ պտուղները կը չուայլեն այս գիւղին։

Գետակի այ ափին, ակէն քիչ մը վար, կը բարձրանայ աշխարհի ամենէն մեծ ծառերէն մէկը, մասնագէտներու կարծիքով աւելի քան 17 դարու կեանք ունեցող հսկայ ոսկի մը, որուն բուսին խոռոչը փոքրիկ մատուռ մը նէ ու կրնայ իր մէջ չուրջ 40—45 հոգի պատսպարել։ Պառաւները գրեթէ ամէն շաբաթ իրիկուն խունկ կը ծխեն ու մոմեր կը վառեն հոն, անգիտակցաբար չարունակելով հին հեթանոս հայերու ծառապաշտութիւնը։

Խրտրը Պէյը հպիւ մէկ դարու կեանք ունի։ Ժամանակին Եղուն Օլուգի մէկ ագարակն է եղած ան, ու հետզհետէ կազմակերպելով 85 էն 90 տարի առաջ բաժնուած է մայր գիւղէն և ուրոյն գիւղի վերածուած։ Եկեղեցին կառուցուած է 1849ին հին աւերակի մը վրայ։

Պատերազմէն առաջ այս գիւղն ունէր 1149 բնակիչ (195 ընտանիք)։ Պատերազմի ընթացքին ժողովուրդը ամբողջութեամբ բացի քանի մը ծերունիներէ և թրքական բանակին ծառայողներէն ապաստանելով մասնակցեցաւ Մուսա-Լեռան կռիւներուն։ Այդ առթիւ ազատագրուեցան 1084 հոգի (10 տարեկաներէն վեր 490 իգական և 326 արականներ, ու 10 տարեկաներէն վար 126 մանչ և 132 աղջիկ) որոնց գրեթէ բոլորն ալ զինադադարէն յետոյ վերադարձան իրենց հայրենի գիւղը։

Խրտրը Պէյը ներկայիս ունի 937 բնակչ ըստ ամենավերջին մարդահամարին։ Վերջին վեց ամիսներու ընթացքին հոն մեռած է միայն մէկ հոգի և ծնած են 14 երեխաներ։

Ժողովուրդը գ՚եթէ ամբողջութեամբ լուսաւորչական է. միայն քանի մը կաթոլիկ ընտանիք՚ եր կան։

Կաթոլիկութիւնը այստեղ մուտք գտած է 1891 ն՚ սատին միջոցաւ։ Անոնք կառուցանել տուած են մեծ վանք մը, ուր այժմ կապին 3 կրօնաւորներ և մէկ կրօնաւորուհի։ Վանահայրն է ազգասէր և վեհանձն հայազգի վարդապետ մը Հայր Պրնուա անունով որ բոլոր բնակիչներուն յարգանքն ու համակրանքը կը վայելէ։ Ունին 1ն6 հետեւորդ, սանչերու վարժարան մը 20 աշակերտներով ու մէկ ուսուցիչով, և աղջկանց վարժարան մը մէկ ուսուցչուհիով ու 17 աշակերտուհիներով։

Լուսաւորչական վարժարանն ու ունի մէկ ուսուցիչ. մէկ ուսուցչուհի և 66 երկսեռ աշակերտներ։

Խրտրը պէյը Ճէպէլ-Մուսայի գաւառակին կեդրոնն է, ուր հաստատուած է կառավարատունը և ոստիկան զօրաց պահականոցը։ Մօտ օրէն սն պիտի ունենայ իր նամակատունն ալ։

Այս գիւղին մէջ կը բնակի նաև Անտիոքի հայ երեսփոխանը՝ Պ. Նարեկ Աբրահամեան։

(շարունակելի)

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՄԱՇՍՓԻՒՌ ԶԷՆՔ ՄԸ

Մահասփիւռ զէնք մը գտնուած է Ամերիկայի մէջ։

Ամերիկայի գիտուն մը որ մետաղ գտնելու և շինելու մասնագիտութիւնը ուսումնասիրած էր, վերջերս գտած է նոր մետաղ մը որ մինչև հիմա գործածութեան մէջ եղող ամենակարծրև ամենատոկուն մետաղները կը զլէ կանցնի։

Այս նոր մետաղը 50 անգամ տոկուն է քան գործածութեան մէջ գտնուող մետաղներ։ Այնպէս որ գերմանական 42նոց թնդանօթներու ռումբերն անդամ չպիտի կրնան ոեէ ազդեցութիւն մը ունենալ։

Կրսուի թէ, 42նոց թնդանօթներու ռումբերը պիտի փշռուին այնպէս, ինչպէս հաւկիթի մը քարին վրայ։

Ամերիկացի գիտունը այդ նոր մետաղը ԽԻՔ անունով մկրտած է։

Այս մետաղէն շինուած ռումբ մը աներևակայելի կերպով մահասփիւռ արդիւնքներ պիտի տայ. փորձերը շատ յաջող անցած են.

ԱՄՈՒՐԻՆԵՐԸ ԱՆԶՈՒՍՊ ԵՆ

Պ. Ստեփան Բատիչ, Նուկսլաւիոյ Խռուաթ կուսակցութեան պետը այն կարծիքէն է որ ամուրիներ անզուսպ և անպատասխանատու մարդիկ են ուստի իր կուսակցութեան որոշել տուած է որ ամուրիներ չեն կրնար ասկէ վերջ երեսփոխանական ժողովոյ անդամ նշանակուիլ կամ նախարարական պաշտօններ ստանձնել։ Կուսակցութիւնը իր ամուրի բարձրաստիճան անդամներուն հրահանգ տուած է որ մէյմէկ կին գտնեն իրենց համար եթէ չեն ուզեր կուսակցութենէն դուրս արտաքսուիլ։

Խռուաթներու այս քայլը մեծապէս զայրացուցած է անգլիացի ամուրիները, որոնք կծու խօսքերով ու դժգոհութեամբ կարտայայտուին և Փիթի և Կոմս Պալֆուրի անունները կը յիշատակեն, որոնք ամուրիներ ըլլալով հանդերձ, դադրած չեն անգլիոյ քաղաքական մեծագոյն դէմքերը հանդիսանալէ։

ՍԻՐԱՍԱՐ ԲԺԻՇԿԸ

Մօրկան, Քանատայի մէջ կը ծառայեայ անուշ անգլուհիի մը հետ։ Ու սէրը կերգէ երկար ատեն անոնց սրտերուն մէջ։

Առտու մը աղջկան մայրը, նամակով մը կանչեց ան լիա։ Աղջիկը գնաց։ Բժիշկը բացակային սիրովը առլցուն, նամակ կը տեղացնէր անգլիոյ վրայ։ Ու երբ լուր չառաւ նաւ նստաւ, հասաւ անգլիա զարկաւ սիրակաչին դրան։

Ուրախութիւն. Իր սիրականը զաւակ մը բերեր էր աշխարհ։ Բժիշկը ճանչցաւ, նոյնպէս պահանջեց իր իրաւունքը իբրև հայր։ Մինչդեռ աղջկան մայրը, անգլուհիի շրթունքը թռմռցնելով, պատասխանեց թէ չպիտի կրնաք բժիշկը իբրև փեսայ ընդունիլ։

Ցուսահատ էր բժիշկը։ Ամէն հիգ ու փորձ ապարդիւն անցաւ։

Նաւ նստաւ, հասաւ Փարիզ։ Պատմեց բարեկամներուն, լացաւ ամէնուն։ Պանդոկ մը մտաւ։ Ատրճանակը միջամտեց իր վիշտին։ Բժիշկը մեռած էր։

ՄԱՐԴ ՄԸ ՈՐ ԿՆՈՋ ՀԵՏ ԿԵՆԱԿՑԵԼԷ ՍԻԵԼԻ ԲԱՆՏԸ ԿԸ ՆԱԽԸՆՏՐԷ

Գուտարէշտ, Հունգարիոյ մէջ Անդրէաս Քիւրտի անուն մէկը ամենայն յոժարակամութեամբ յանձն առած է ոստիկանութիւնը խաղի բերելով, իր յանցապարտ որդւոյն փոխան։ Էն երեք ամիս բանտարկուելու։

Բանտարկութեան ժամանակամիջոցը լրանալէ յետոյ միայն ոստիկանութիւնը իմացած է որ խաղի եկած է, որով ուզած է հասկնալ պատճառը։

Քիւրտի պատասխանելով ոստիկանապետի հարցումներուն՝ բռնած է թէ ինք 25 տարիէ ի վեր կը կենակցի կնոջ մը հետ որ իր տունը դժոխքի վերածած է և որպէսզի այդ նոյկալի յարկէն պահ մը հեռանայ նախընտրած է բանտ մտնել և այժմ իսկ կուզէ շարունակ մնալ հոն եթէ թոյլ տրուի իրեն։

ՇՈՒՆԵՐ ԵՒ ԿԱՏՈՒՆԵՐԸ ՇԱՐԺԱՊԱՏԿԵՐԻՆ ԱՌՋԵՒ

Գերման գիտնական մը կլսէ թէ պաստառին վրայ ինչ շարժապատկեր որ ներկայացուի, շուները ոեէ շահագրգռութիւն ցոյց չեն տար, մինչդեռ կատուները կը գրգռուին երբ շուն մը տեսնեն։ Բադերը և երգոյ թռչունները կահաբեկին, երբ բազէ մը կը տեսնեն։ Սողունները բոլորովին կը խաբուին, երբ բնական մեծութեամբ ճանճ և որդ տեսնեն։

ՔԱՂ. ԼՈՒՐԵՐ ԵՒ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Մուսթաֆա Քէմալ պաշտոյ մէջ ԻՐ ԱՌԱՋԻՆ ՃԱՌԸ

Կ. Պոլիս 6 Յուլիս։— Պոլիս ժամանելուն պէս Մուսթաֆա Քէմալ պալատին մեծ սրահին մէջ ընդունեց զանազան պատուիրակութիւններու անդամները որոնք 500 հոգի էին։ Անոնց առջեւ ճեսեւեալ յայտարարութիւնը բրաւ։—

Ուրբ տարի առաջ մեկնեցայ ասկէ՝ անկախութեան պայքարը մղելու համար, առանց գիս բացայերող մէկը ունենալու, այսօր կը վերադառնամ ուրախ սրտով, ընկերային համբոյր վրայ սկսուած բարեմորոգումներ եւ ձեռք բերուած արդիւնքը շատ մեծ է։ Որոշած եմ հաստատակամութեամբ գործել այս արդիւնքները աւելի շեշտելու համար։ Հայրենիքի վերանորոգումը յարատեւութիւն կը պահանջէ, եւ նուիրական գործ մըն է՝ շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ եղած փառահեղ ընդունելութեան համար։

ՈՒՐ Է ՏՕՏԷՆ

Փարիզ։— Ըստ «Բարի—Սուար» թերթին, Լէօն Տօտէ Հոնգարիոյ համբով Կիչի դուքիին զբօսանաւը գացած է. եւ որովհետեւ շոգենաւը ռնգիլական դրօշակ պարզած է, Ֆրանսական ոստիկանութիւնը չէ կրցած գրաւել զայն։

ՏԻԿԻՆ ՄՕՆԹԱՐ ԱԶԱՏ ԿԱՐՁԱԿՈՒԻ

Փարիզ 6 Յուլիս։— Նախարարաց խորհուրդը ընդունեց Մորիս Բրաժօի եւ տիկին Մօնթարի հանդէպ խաղարքային ռէժիմը։ Տիկ. Մօնթար ժամանակաւոր կերպով ազատ արձակուեցաւ։

ՖՐԱՆՍ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՎԱՍՏԱՀՈՒԹԵԱՆ ՔՈՒԷ ԿՈՒՏԱՅ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

Փարիզ 6 Յուլիս.— Խորհրդարանը 110ի դէմ 351 ձայնով յետաձգեց Տօտէի ձերբակալման վերաբերեալ աջակողմեան երեսփոխան Պիրէի հարցապնդումը։ Նմանապէս 171ի դէմ 337 ձայնով մերժեց ընդհանուր ներումի վերաբերեալ համայնավար երեսփոխան Գաշեճի հարցապնդումը։

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ԳԱՇԵՃ ԺԱՄԱՆԱԿԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ԱԶԱՏ ԿԱՐՁԱԿՈՒԻ

Փարիզ 6 Յուլիս.— Խորհրդարանը՝ երէկուան նիստին վերջաւորութեան, ըստ սահմանադրական օրէնքին երկրորդ յօդուածին տրամադրութեանց, երեսփոխան Շարլ Պարոնի պահանջին վրայ, ձեռամբարձ որոշեց որ, համայնավար երեսփոխան Գաշեճ ժամանակաւոր կերպով ազատ ձգուի մինչեւ խորհրդարանի նիստերուն վերջանալը։ Գաշեճ քանի մը ժամ վերջը ազատ արձակուեցաւ։

— Խորհրդարանը ձեռք առաւ բանակին զօրաբաժին վերաբերեալ զինուորական օրինագիծը եւ 140ի դէմ 410 ձայնով որոշեց յօդուածներու վիճաբանութեան անցնիլ։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՍԱՒԱՌՆՈՂ ՊԻՐՏ

ՆԻՒՆԺԷՍԻՐԻ ՄՕՐԸ 30000 ԿԸ ՅԱՆՁՆԷ

Փարիզ 7 Յուլիս։— Հազարապետ Պիրս Փարիզի թաղապետական խորհուրդի նախագահին յանձնեց, Նիւ—Եորքի քաղաքապետին մէկ հաղորդագրով որ Ամերիկայի անայլայլ համակրանքը կը յայտնէ, Ատլանտեանի առաջին հերոս Նիւնժէսէրի։ Սաւառնորդ Պիրս ամերիկեան կոմիտէի անունով Նիւնժէսէրի մօրը յանձնեց 3000 տոլարի չէք մը։ Պիրս եւ իր ընկերները օդանաւային 34 ռդ՝ գունդի գնդապետին եւ բարձր աստիճան սպաներուն կողմէ ընդունուեցան։ Զօրագունդը եւ դրօշակը տողանցք կատարեցին։

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ՊԱՏԺԱՌԱԳԻՐ ՄԸ

Փարիզ 7 Յուլիս. — Ամերիկայի անկախութեան օրուայ տօնին առթիւ, ամերիկեան առեւտրական սենեակի մէջ տրուած աւանդական ճաշկերոյթի մը ընթացքին, Պոմֆրիզմի, որ խրճիթի նախագահն էր, պատգամագիր մը ուղղեց ամերիկեան ժողովուրդին։ Առաջին անգամն է որ նման պատգամագիր Ատլանտեանէն անդին կանցնի անթել հեռագրով։

ՍԱՎՈՒԱԻ ՄԷՋ ՄԻՋԱԴԷՊԵՐ

Հռոմ 7 Յուլիս.— Ֆրանսական դեսպանը իտալական կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրեց Սավուայի քանի մը գիւղերուն մէջ երեւան եկած միջադէպերու վրայ, եղած ընդհանրացուցիչներու առթիւ։

ԵՂԵՌՆԱԿԱՆ ԱՌԿԱԾ ՄԸ

Լիոն 7 Յուլիս.— Սէն եւ Ռոն գետերու միացած վայրը նաւակ մը տրջեցաւ, հայր, մայր, մանչ ու աղջիկ խեղդուեցան։

ՄԱՐԴ ՄԸ ԿՍՊԱՆՆԷ ԻՐ ՄԱՅՐԸ ԵՒ ՆՇԱՆԱԾԸ

Մարսիլիա 6 Յուլիս.— Բարամօնթօնի մէջ ջղային հիւանդութենէ տառապող մարդ մը դանակով սպաննեց իր մայրը։ Ճեանածը եւ երկու ուրիշ անձեր, 6 դժուարութեամբ կարելի եղաւ զինք զսպել։

ԲՈՐԹՈՒԿԱԼԻ ՄԷՋ ՆՈՐ ՅԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀԱՆԵԼՈՒ ՓՈՐՁԵՐԸ ԿԸ ՁԱԽՈՂԻՆ

Լիսպօն 7 Յուլիս.— Թերթերը կը յայտնեն որ 13 Բորթուկալցի երեւելիներ ձերբակալուած են՝ յիշեալները կ'ամբաստանուին յեղափոխական շարժում պատրաստելու յանձնումով։

Շարժումը կը ղեկավարուէր Փարիզ հաստատուած կոմիտէի մը կողմէ, որուն կը մասնակցին վերջին յեղափոխութեան գլխաւոր ղեկավար դէմքերը։

Այս բանտարկութիւնները որպէս պատանդ պիտի ծառայեն հանրային կարգը խանգարող որեւէ յեղափոխական փորձի մը դէմ։

ԱՂՔԸ ԼՈՅՍ "ԱԶԴԱԿ"Ի ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Ծանօթ վիպագիր Պ. Վ. Վալադեան, որ քանի մը օրէ իվեր կը գտնուի մեր մէջ, խոստացած է աշխատակցիլ ԱԶԴԱԿի, իր հետաքրքիր և թանկարժէք պատմուածքներով։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ "ԱԶԴԱԿ" Ի

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱԼԷՊԻ ՀԱՅ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐԸ

Հալէպի Perre Sainte գօրեցի ամավերջի հանդէսը տեղի ունեցած է Յուլիս 1ին։ Տասն եւ մէկ շրջանաւարտներէն վեցը հայեր եղած են։ Պատկառելի արուեստից հինգ շրջանաւարտներէն երկուքը հայեր են Պ.Պ. Մուրատեան Լեւոն եւ Զամիշեան Ճօրճ. վանառականական ճիւղի վեց շրջանաւարտներէն չորսը հայեր՝ Պրնֆ. Տ. Յովակիմեան, Ս. Պայանդրեան, Ե. Գարաճեան, Յ. Տէմիրճեան։ Պ. Յովակիմեան իր դասարանին մէջ առաջին ելած է։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Անցած երեքշաբթի օր Պարսկասանէն Բարսկս ժամանեց տաղանդաւոր վիպագիր Պր. Վ. Վալադեան։ Պ. Վալադեան գրած է մի շարք բատերական գրուածքներ, որոնցմէ ամենէն յայտնին է «Երջանկութիւնը» որը արժանացած է Թիֆլիսի բատերական *Մուրիի* մրցանակին։

— Եգիպտոսի ծանօթ ազգայիններէն Պ. Մելքի Գրիգորեան երկու օր առաջ Բարսկս ժամանեց օդափոխութեան համար։

Բարիզցիս կը մաղթենք։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ ՄԸ

Բարձր զօրիսերի փափաքին վրայ Լիբանանի կառավարութիւնը մանրամասն տեղեկագիր մը յանձնեց բարձր զօրիսերութեան, վերջին երեք ամիսներու ընթացքին երկրին մէջ տիրող կացութեան, կատարուած վարչական գործերու, եւ գործադրութեան ճամբուն վրայ գտնուող զանազան ծրագիրներու վրայ։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ԱՐԿԱԾ

Դամասկոսի ճամբուն վրայ Պ. Ճորճ-Իլեաս Հասասի բռած ինքնաշարժը յանկած շրջեցաւ, մէջը գտնուող օրիորդներէն Վիոլէթ Թապպայի անուն դեռատի աղջիկը արկածի հետեւանքով ծանր վիրեր ստացաւ եւ շատ չանցած մեռաւ։

Քննութիւն բացուած է։

ՀԱՅ ՄԸ 15 ՏԱՐՈՒԱՅ ՏԱԺԱՆԱԿԻՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԸ ԴՍՏԱՊԱՐՏՈՒԻ

Պաժական աւեանը երկ 15 տարուայ տաժանակիր աշխատանքի դատապարտեց Կարապետ Յակոբեան անուն հայ մը որ սպաննած էր Հրանդ Առաքելեանը։

ԱՔՔԱՐԻ ՁԻՆԱՔԱՓՈՒԹԻՒՆԸ

Աքքարի շրջանին 300 երեւելիներէն կազմուած պատուիրակութիւն մը խաղաղ ժամանեց եւ խնդրեց կառավարութենէն որ այդ շրջանէն պահանջուած զէնքերու թիւը պակսեցուի. կառավարութիւնը մերժած է յիշեալներու խնդրանքը եւ պահանջած է որ անյապաղ յանձնուին իրենց վրայ պարտադրուած զէնքերը։

Պատուիրակութեան անդամները վերադարձած են իրենց գիւղերը, խորհուրդ տալու բնակչութեան որ անօգուտ դիմումներով ժամավանառ չրլլան եւ յանձնեն իրենց զէնքերը

ԵՐԿՈՒ ՀԱՅԵՐ ԿԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԻՆ

Շրջուն ոստիկաններ կը ձերբակալեն Մարգիս Մարգիսեան եւ Յակոբ Պէլաճեան անուն անձերը, որոնք Իսա Բամասան Նապանի անուն անձի մը դեմապանակը գողցած բլլալ կը կարծուին։

ԿԱՐԵՒՈՐ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ոստիկան զինուորները Վանի և Զէյնէի մէջ ձերբակալեցին Ժորժ Մի էլ Ազգի անուն անձը, որ Յուլիս մէկին Զանիկ Մարուն Խալիլ անուն դեռատի օրիորդ մը սպաննած էր։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ ԿԸ ՓԱԽԶԻՆ

Պաալպէքի բանտէն կը փախչին Ժորժ Մախուլ, Հաննա Նուսէյ Խալրանիմ Խուրի եւ Խալիլ Բօմանոս անուն չորս բանտարկեալներ։ Հեռապնդումի ելլող հեծեալ ոստիկաններ կրցած են երեքը ձերբակալել։ չորրորդը փախած է։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Կը կարծուի թէ Պանք տը Սիրիի հաստատած է հինգ տարուայ պայմանաժամով Լիբանանի կառավարութեան երաշխաւորութեամբ յիսուն հազար հինգուն ոսկիի փոխառութիւն մը բնել Լիբանանի երկրագործական պանքային։ Պանք տը Սիրիի առ այդ հարիւրին 9ը տոկոս կը պահանջէ։

ԴԻԱԿ ԿԸ ԳՏՆԷՆ

Լիբանանի Այմա գիւղէն փիչ հեռուն գտնուած է Պուբրա ապու Հայտարի դիակը եւ յեռ բնութեան հասկցուեցաւ որ յիշեալը ձիով գացած պահուն ժայռի մը վրայ ինկած եւ իր գանկը փշրուած բլլալով հոն մեռած է։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԻ ՏԱԿ ՄԵՌԱՒ

Սայտայի ճամբուն վրայ ինքնաշարժ մը իր պնիւներուն տակ ճրգմեց Հասան Հէյալ անուն անձ մը։

ԱՂՋԻԿ ՄԸ ԱՆՅԱՅՏԱՅԱՒ

Պէքաայի Ճէպճանին գիւղէն Արպին գասրմ ապտ Պաքի անուն աղջիկ մը երկու օր առաջ անյայտացաւ։ Խուզարկութեան ելլող ոստիկանները գիւղին մօտ կամուրջի մը վրայ անոր հագուստները գտած են։

ԿՌԻԻ ԵՒ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Լիբանանի Միլտաշիէ գիւղին բնակիչները սարսափելի կռիւ մը ունեցան իրարու մէջ։ Դանակներ և ատրճանակներ իրենց պատեհաներէն դուրս եկան, հետեւանքը այն եղաւ որ Նոպիհ Ժիբանի անուն անձը ծանր վէրքեր ստացաւ և մեռաւ։

ՀԱՅ ՔՆՆԻՉ

Ուրախութեամբ կիմանանք որ Պ. Արշակ Կիւրեղեան Le Phenix *կեանքի ապահովագրական ընկերութեան գլխաւոր քննիչ նշանակուած է։*

ՄՈՒՏԱՎՎԱՐ ԹԱՂԻՆ ՄՕՏ ՁՈՒՐԻ ԱԿ ՄԸ

Մուտավվարի ծովափը, գործաւորները երբ պատի մը հիմքերը կը փորէին եբեւան հանեցին ջուրի բաւական կարեւոր ակ մը։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ 8 ՅՈՒԼԻՍ 1927

Սգիպտ. ոսկի ս. գ.	630
Սթերլին	613
Տոլար	126
Օսմ. հնչ. ոսկի	556
Ֆրանս. » »	486
Ագգլ. » »	614
Թրքական թղթր.	67
» » Պ. Օ.	110
» Արծաթ մէճիտ	52
Սուրիական ոսկեդրամ	17,88
Պր. Ֆօնս. 1886 ս. դրմ.	80,75
» 1903 »	17,75
» 1911 »	15,15

Սէնտրեան եղբարք
Թելեֆոն 1—38

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Յառաջիկայ կիրակի, 10 յուլիս, կէս օրէ վերջ ժամը 4,30 ին Ս. Նշան վանքի շրջաբակին մէջ տեղի պիտի ունենայ հայ ազգ. երկսեռ վարժարանի ամավերջի հանդէսը։ Կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը։

Ազգ. Երկ. Վրժ. Հոգաբարձ.

LE PHENIX ԿԵՆՍԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Le Phenix կենսաց ապահովագրական ընկերութիւնը որ հիմնուած է 1882 ին, Վիեննայի մէջ, այիաբնի ամենակարեւոր ընկերութիւններէն մին է։ Le Phenix ընկերութեան առաջնակարգ հմտաւոր, ուղղամիտ գործունէութիւնը, և իր վաստակաւորութեան անդամոց բարձրագոյն այժանիքը մեծ երաշխիք մ'է ի մասնաւորի The Consolidated ապահովագրական ընկերան՝ քով ապահովագրուած անձանց համար որ Անգլ. Կառավարութեան Բարձրագոյն Ատեանի որոշմամբ ստանձնած է իւր քով փոխանցել Consolidated՝ բոլոր բոլիսները, ի փոխարէն յանձնելով իւր բոլիսն, միևնոյն պայմաններով, դրամագլխով, վճարագրով և թուականով։

Սոյն ընկերութեան պահեստի գումարը 1926ին հասած է երեք միլիոն Անգլ. ոսկւոյ։ Իսկ 1926ին ամսական գանձած կեանքի բրիմներուն գումարը 40 հազար Անգլ. ոսկիի բարձրացած է։

Կը յանձնարարենք Consolidatedի բոլոր ապահովագրեալներուն օգտուիլ Phenix ընկերութենէն սոյն օգտակար մատուցումէն որ ամեն առաւելութիւն կը պարունակէ իր մէջ։

Դիմել Ալբերիոյ գործակալութեան.—

R. PHARAON et FILS Beyrouth

Եւ կամ գլխաւոր քննիչ Պ. Կիւրեղեանին։

ՍԻՆԷՄԱ ՔԻՒՐՍԱԼ

ԱՀՔԸ ԼՈՅՍ ՀԱՅ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

ՍՈՒԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՍԻՒՐԻՈՅ ՄԷՋ ՀԱՅԿ. ՍԻՆԷՄԱ,
ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՐԵՐՈՎ ԵՒ ԽՍԱՅՈՒՆՔ

ԱՄԵՆԱՏԱՂԱՆԴԱՒՈՐ ՀԱՅ ԴԵՐԱՍԱՆՆԵՐՈՒ

ԿՈՂՄԷ

Ցայցեի թատերագիր

ԾԻՐՎԱՆՁԱՏԷՒ

ՆԱՄՈՒՍԸ

8 ՎԱՐԱԳՈՅՐ 3800 ՄԷԹՐ

Կը ներկայացուի ամսոյս 10, 11, 12 եւ 13

Կիրակի, երկուշաբթի, երեքշաբթի եւ չորեքշաբթի ռեկոյներ

ԴԱՄԸ 9ԻՆ

ՏԵՂԵՐԻ ԳՆԵՐ.— ՕԹԵԱԿ 250, Ա. ԿԱՐԳ 39, Բ. ԿԱՐԳ 25 Ս. Դ.

Փութացէք այս քաղցրիկ առիթէն օգտուելու

"COLLIRE MAKSUD,,

Գոլիդ Մաքսուս հա թաւշուոր աչքի ջուրը կը սուժէ աչքի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, (թրաքոմա, զանազան բորբոքումներ, կարմրութիւն եւայլն).

Կը զօրացնէ և կը պահէ աչքին տեսքը. կ'անյայտացնէ ճերմակ բիծերը.

Գոլիդ Մաքսուսը, փորձուած և վկայուած է նշանաւոր ակնաբոյժներու կողմէ.

Սր գտնուի. ԴԵՊԼԱՐԱՆ ԱԻԵՑԻՍԵԱՆ, Սեյթի փողոց

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ
ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ

- Ա պէլ -

կը պատրաստէ մեծ խնամքով նորաձեւ լոյսերով գեղարուեստական նարազաս լուսանկարներ մեծադիր նկարներ եւ քարթ փոսթալներ

Արուեստը իւրացուցած է Փարիզի մեծագոյն արուեստատան մէջ

ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ

Դիմել ծովեզերք Զէյթունի փողոց
(9 avenue des Français)

Հիւլանոց Օթէլ Պաղտատ

ՊԷՅՐԱԻԹ ՆԱԻԱՀԱՆԳՍՏԻ ԿԱՅԱՐԱՆԻՆ ԱՆՄԻՋՊԷՍ ԿԻՑ

Ելեքտրականութեամբ լուսաւորուած և որ կարասիներով ծովահայաց սենեակներ, մատչելի գիներ, լաւ ոպասարկութիւն, տաք և պաղ ջուրի բաղնիք և ընտանեկան մասնաւոր բաժիններ։ Նաև դիւրութիւններ կ'ընծայէ ճամբորդներու, կը հայթայթէ նաւային տոմսեր և կ'առաջնորդէ մինչև նաւ։

ՏԷՐ և ՏԻՈՐԷՆ
ՍՏԵՓԱՆ, ՏԷՐ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ,

ՊԱՆԴՈԿ ԼԻԲԱՆԱՆ
ՉԱՀԼԷ

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻՈՐԷՆ Յ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

Կեդրոնի վրայ եւ գեղեզերքի մօտ, լաւագոյն դիրք, բոլորովին նոր ու հաճակաւոր կահաւորում:

Չահլէի միակ եւ լաւագոյն հայկական պանդոկը, նոր Արեւելեան եւ Եւրոպական սեղան, ոճքերի սպասարկութիւն, չափաւոր գին:

ԿՕՃԻԿԱՆՈՐՈԳ

ՅԱՐԳԻՍ ԿԻՒԼԷՍԷՐԵԱՆ ԿՈՒՐՕ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 70

Կը նորոգեմ ամեն սեռի եւ տեսակի կօշիկներ եւ իրենց նախկին վիճակին կը վերածեմ:

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

Կուրօ փողոցի վրայ թիւ 76 տունը, ուր շատ յարմարութիւններ ունի բժիշկներու համար, վարձու է։

Պայմաններու համար դիմել Կուրօ փողոց թիւ 68, Գրիգոր Ճիւրաճոյին։

ՄԷԶՕՆ ՊԼԱՆՇ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՁԵՌԱԳՈՐԾԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

(10 ԱՎԸՆԻՒ ՎԷՅԿԱՆ, ՊԱՊ-ԻՏՐԻՍ, ՊԷՅՐՈՒԹ)

Կ'ստանձնէ պատրաստութիւնը ամէն տեսակ հայկական ձեռագործներու, սեղանի ծածկոցներ, անձեռոցներ, ժահճաալի ծածկոցներ, վարագոյրներ, կանանց յատուկ ամէն տեսակ ասեղնագործուած շրջագգեստներ և ճերմակեղէններ, կանանց և արանց ասեղնագործուած թաշկինակներ եւայլն։

Ապսպրանք կ'ընդունինք Սիւրիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներէն։

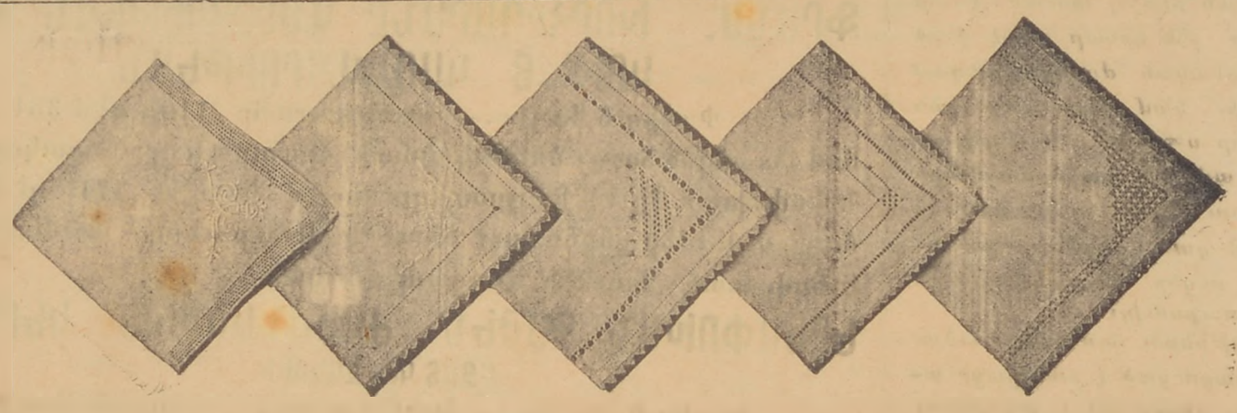

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ ՏԻԿԻՆՆԵՐ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ

ԿՈՒԶԷՔ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ԿԵՐՊՈՎ ՇԱՒԻԼ ՁԵՐ ԱՊՐՈՒՍԸ

Դիմեցէք «Քաղդիական ձեռագործի» ափսատանոցին

Պաթ փողոց, Հայկական դպրոցին քով, Ամերիկեան ժամացոյցին մօտերը, Նապիպ Սապրայի թիւ 21 տունը։

Հոն պիտի գտնէք ասեղնագործի, ժանեակներու եւ կարի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործեր, լաւագոյն վճարումով։ Անոնք որ ափսատիլ չեն գիտեր, ձրիաբար պիտի ուսուցուին եւ ափսատանի պիտի վարժեցուին։

(Նախապէս Դարոյան էր ապա Մուխայլոս Լկեղեանի քով էր. Բիւ. Տամաս)

GRASHAM
LIFE ASSURANCE SOC. LIMITED

Ապահովագրուեցէք Անգլիական հանրածանօթ Կրէշամ ընկերութեան, եթէ կուզէք ապահովել Ձեր և Ձեր ընտանիքին ապագան։

Դիմել՝
Մ. Յ. Պողոսեանին
Պ. Ֆիլիպ Տէրունեանի վաճառատունը

Կուզէ՞ք եղանակի յարմար ճաշակաւոր հագուստներ ունենալ, դիմեցէ՞ք

ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ և ԹԷՎՐԻԶԵԱՆ

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ — ՍՈՒԳ ՍԸՐՍՕԳ ԹԻՒ 15 —

Ուր պիտի գտնէք ամէն կարգի նորաձև հագուստներ, թէ պատրաստ և թէ չափի վրայ։

Կերպասեղէնի և քթանի ճոխ տեսակ, չափաւոր գիներով։ Ունի նաև շապկագործութեան ճիւղը։ ուր կը պատրաստուին ամէն կարգի եւրոպական շապիկներ և օձիքներ

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ.

ՏՕՔԹ. Ա. ԳՕՆԵԱԼԵԱՆ,

Վ.ԿԱՑԵԱԼ ԺԸՆԷՎԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ

ԲԱԲԻՋԻ ԵՒ ՊԷՐԼԻՆԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Աչքի, ականջի, քթի եւ կոկորդի հիւանդութեանց

Ընդուն. ժամեր 9—12,30, 3—5,30, Կուրօ փողոց։

ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԴՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

Ներքին և վէներական հիւանդութեանց

Խորհուրդ, արու գ և արմատական դարմանում

ՀԻՒԱՆԴ ԿԸՆԴՈՒՆԻ ՄԷՆ ՕՐ. ԺԱՄԸ 8-12 և 2-6

Կիրակի եւ տօնական օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ
"Դարմանատուն"

ԺՕՐԺ ՀԱՅԷՆ ՓՈՂՈՑ

ՈՐԲԵՐ ՈՐ ԿԸ ՓՆՏՌԵՆ
ԻՐԵՆՑ ԱԶԳԱԿԱՆՆԵՐԸ

Սիւրիոյ Որբահաւաք Մարմինը կը հաղորդէ թէ հետեւեալ որբերը գրանուած են և կը փնտռեն իրենց պարագաները.—

Տիգրան Ղուկասեան հայրը՝ Փանոս, մայրը Հաճի Գրգ. Թոմարզացի, 18 տարեկն.: Յովհ. Սինէքեան, հայրը Միհրան, Գիլէճիկ եէնի Գազարցի 22 տարեկն. Սրբահամ Գեարոսեան, հայրը Նշան, մայրը Գայծառ, Ստամբուլցի, 22 տարեկ.: Վէրտի Մրխարեան, հայրը Ասիր, մայրը Շամէմ, Թէլէրմէնցի (Մարտին), 32 տարեկ.: Լուսրա, հայրը Սաֆտ, մայրը Խանի, Թէլ-Էրմէնցի (Մարտին). 40 տարեկ.: Յովհաննէս, հայրը Սարգիս, Պրուսա, Ենի-շէհիր, 20 տարեկ., մականունը չի յիշեր։ Հայկանոյշ, հայրը Կարապետ, մայրը Խաթուն, Ատանացի, 28 տարեկ., մականունը չի յիշեր։ Արմէն Գասապեան, հայրը Յովհաննէս, մայրը Կիւլխաթուն (Թերևս Գլխադիր), 19 տարեկ. Նէվշէհիրցի, եղբայրները Եղիա և Մաւսես կը կոչուէին։ Խաթուն, հ. Սարգիս մ. Եղս., Խարբերդի, 24 տարեկ.: Սաթենիկ Լուսպարոնեան, հ. Յակոբ մ. Աբրահ. Էրզրումցի, 31 տարեկ.: Մէնաս, հ. Յովհաննէս, մ. Մարեամ, Պաթումցի, 18 տարեկ.: Գրիգոր, հ. Բարիք, մ. Մարիամ, Էրզրում Բլուր գիւղացի, 19 տարեկ.: Կարապետ, հ. Յաւոր, մ. Մարի, Մբշեցի, 19 տարեկ.: Կարապետ հ. Յակոբ, մ. Մարի Սասեցի 19 տարեկ.: Գայծառ Հէօպլեան, հ. Զատիկ, մ. Դժխոյ, Սիվաս, Բախրին Զէվիրմէցի 30 տարեկ.: Յովհաննէս, հ. Յակոբ, մ. Լուսիկ, Ատեամանցի, 19 տարեկ.: Օնան հ. Գեարոս, Պիթլիսցի 16 տարեկ.: Մխաքա, հ. Տէր Կարապետ, քնոյ. մ. Մարիամ, Էրզրում, Հասանգալա Հէրթիֆցի 22 տարեկ.: Յակոբ, հ. Աբրահամ, մ. Մէրին, Տիգրանակերտցի, 18 տարեկ.: Սիրանոյշ Ղազարեան, հ. Սահակ, մ. Մարիամ, Էրզրումցի, 35 տարեկ.: Յակոբ Գաբրիելեան, հ. Գէորգ, մ. Հռոմ, Ուրֆա Կարմունցի, 16 տարեկ.:

Առանցմէ ոեւէ մէկը ճանչցողներէն կամ պարագաններու մասին տեղեկութիւն ունեցողներէն կը խնդրուի իմաստնել հետեւեալ հասցէին.—

Commissian pour les protection des fammes et des enfants dans le Prorh Orient. B. P. 280
Alep (Syrie)

Պատասխանատու՝
ՏՕՔԹ. Ա. ԳՕՆԵԱԼԵԱՆ